

Základy teorie velení vojskům

V roce 1984 vyšla v Moskvě v nakladatelství Vojenizdat kniha pod názvem „Základy teorie velení vojskům“, kterou připravil kolektiv autorů Vojenské akademie generálního štábu ozbrojených sil SSSR za řízení generálplukovníka P. K. Altuchova doktora vojenských věd, profesora. Uveřejňujeme hlavní myšlenky této knihy.

KSSS při řešení problematiky všestranného zdokonalování rozvinutého socialismu věnuje značnou pozornost zvýšení vědecké úrovně řízení (velení) ve všech oblastech společenského života. Velení jako nepřetržitý proces působení orgánů nebo systému velení na podřízené (podsystemy) s cílem udržení určitého režimu činnosti nebo struktury, splnění stanovených úkolů s nejvýhodnějším využitím sil a prostředků, které jsou k dispozici, je neustále zdokonalováno.

Je proto pochopitelné, že teorie velení ozbrojeným silám se neustále rozvíjí a zdokonaluje.

Ustanovení této teorie jako poměrně samostatné součásti vojenské vědy, která zkoumá z jednotného hlediska nejobecnější otázky velení vojskům (silám) a zbraním v míru i ve válce, je podmíněno složitostí a různorodostí zákonů, zákonitostí války a ozbrojeného zápasu, značným zvětšením rozsahu úkolů při řízení bojové činnosti vojsk, výstavbou armády, přípravou státu a ozbrojených sil k odrazení imperialistické agrese.

Do této velmi složité a rozsáhlé oblasti teorie a praxe jsou zapojeni mnozí pracovníci vědy a výzkumu. Avšak poprvé za posledních roků byla **vydána vojenskoteoretická práce k dané problematice — „Základy teorie velení vojskům“.**

Práce zobecňuje poválečné zkušenosti z rozpracování otázek vojenského velení, diferencovaně vysvětluje práce jeho orgánů, předkládá některé návody na řešení, upřesňuje a uspořádává dosažené teoretické znalosti v této oblasti.

Hlavní pozornost je věnována teorii velení vojskům, tj. těm problémům řízení, které bezprostředně souvisí s vojenským uměním. Práce usměrňuje čtenáře na nutnost studia, zobecnění a všestranné analýzy zkušeností z minulosti i zkoumání jiných faktorů, které ovlivňují proces rozvoje a zdokonalování orgánů, prostředků i metod velení vojskům, které mají rozhodující význam pro další rozvoj technického vybavení armády, zavedení soudobých spojovacích prostředků, automatizace i mechanizace do systému velení, rozšíření rozsahu úkolů plnění těmito orgány za sou-

časného zkrácení času potřebného na jejich řešení.

V souladu s konkrétními popisovanými problémy má kniha úvod a pět kapitol:

1. Obecná ustanovení.
2. Systém velení vojskům.

3. Organizace, způsob a metody velení.
4. Metodologické základy hodnocení efektivnosti velení.
5. Úkoly a směry zdokonalování velení vojskům.

Kromě toho obsahuje závěr, přehled doporučené literatury a věcný rejstřík.

V první kapitole autoři při vysvětlování obecných ustanovení konstatují, že nutnou podmínkou formování teorie velení vojskům je přesné určení jejího objektu i předmětu, podstaty, cíle, úkolů, struktury, kategorií, zákonů (zákonitostí) a principů. Je důležité včas zjistit jevy a procesy, tendence vývoje, jednotlivé a obecné rysy řízení jako celku, ale také zvláštnosti charakteristické jen pro velení vojskům.

Kolektiv autorů zdůrazňuje, že pod pojmem **velení vojskům** je zapotřebí chápat činnost velitelů (náčelníků), štábů, politických i jiných orgánů řízení k udržování bojové pohotovosti a bojeschopnosti vojsk, k přípravě operací (boje) a jejich řízení při plnění stanovených úkolů.

Velení vojskům obsahuje:

- udržování vysokého morálního politického stavu, mobilizační a bojové pohotovosti vojsk,
- nepřetržité získávání, sběr, studium, zobrazení a analýzu situace,
- přijetí rozhodnutí a doručení úkolů podřízeným,
- plánování operace (boje),
- organizaci a udržování nepřetržité součinnosti,
- uskutečnění opatření v politické práci a k všestrannému zabezpečení bojové činnosti,
- přípravu ke splnění bojových úkolů vojsk i orgánů velení,
- kontrolu a pomoc podřízeným velitelům, štábům i vojskům.

Teorie velení, která je založena na materialistické dialektice jako obecné metodě poznání, a která tvůrčím způsobem využívá výsledků jiných věd, zkoumá zkušenosti z minulých válek, operační, bojové i politické přípravy, zvažuje přitom působení mechanismu objektivních zákonů (zákonitostí) a nejnovější objevy vědy a techniky, rozpracovává potřebné závěry a návody (doporučení), formuluje principy velení vojskům (silám), určuje úkoly k řešení nově vzniklých problémů.

Objekty zkoumání teorie velení jsou zákony (zákonitosti), principy, systémy, organizační formy a metody velení. Tato teorie má organizační, politické, ekonomické, technické, sociologické, psychologické a právní aspekty, které vyjadřují stav i perspektivy rozvoje, přihlížejí k přednostem socialistického společenského zřízení a vlivu ekonomiky i techniky na efektivnost systému velení a nakonec využívají různých stránek činnosti lidí a jejich součinnosti v systému „člověk — stroj“, „člověk — člověk“.

Teorie velení vojskům tedy zahrnuje mnohé prvky a je předurčena ke stanovení neefektivnějších způsobů a prostředků k dosažení určených cílů. Plní funkce v poznávání a předvídání, rozpracovává a v praxi využívá své metodologie, vědeckého aparátu, používá jejich kategorií.

Mezi nejdůležitější **úkoly teorie velení vojskům** patří:

- studium a zobecňování zkušeností z velení,
- zjišťování a zkoumání jeho objektivních zákonů (zákonitostí) a na tomto základě formování hlavních principů,
- vyjasňování rozporů a stanovení způsobů ke zdokonalování a rozvíjení systému, organizace i metod práce velitelů a štábů,
- zpracování praktických návodů (doporučení) v této oblasti aj.

Kategorie teorie velení jsou jejím vědeckým jazykem, který vyjadřuje podstatu zákonů (zákonitostí) i principů, mechanismem jejich projevu v praxi. Umožňují analyzovat stav a perspektivy rozvoje orgánů i prostředků velení, zjišťovat jeho strukturu a metody činnosti, hodnotit efektivnost.

Jak zdůrazňují autoři **struktura současné teorie velení vojskům** může zahrnovat tyto části:

- obecná ustanovení,

— orgány, prostředky i místa velení, včetně spojení s ASV,

— organizaci velení vojskům v operacích (bojích), formy a metody práce velitelů, štábů, politických a dalších orgánů velení při přípravě a v průběhu bojové činnosti,

— metodologické základy hodnocení efektivnosti řízení vojsk.

Teorie velení a její součásti jsou rozpracovány na základě poznání objektivních zákonů (zákonitostí) a principů, které z nich vyplývají. Jejich tvůrčí použití vytváří podmínky k přijetí optimálních rozhodnutí a pevného řízení bojové činnosti svazů, svazků a útvarů.

Zákony velení vyplývají z obecných zákonů války a ozbrojeného zápasu. Autoři k nim zařazují:

— závislost organizačních forem a metod velení na struktuře ozbrojených sil materiálně technické základny a podmínkách velení,

— jednotu organizačně metodologických základů na všech stupních vojenského řízení,

— uchování proporcionality a optimálního vzájemného stavu všech prvků systémů velení,

— slučitelnost technických prostředků a systémů velení podřízených a součinnostních vojsk,

— jednotu a společnou podřízenost kritérií efektivnosti využívaných v procesech velení vojskům,

— soulad času, který je potřebný a který máme k dispozici pro řešení úkolů velení,

— závislost efektivnosti i jejich řešení na rozsahu využívaných informací.

Ozbrojený zápas je složitý jev s množstvím systémů, dialektických protikladů, které vyžadují podrobné studium a hluboké zkoumání se zapojením širokého okruhu kompetentních vědeckých kolektivů. Jen použití současných metod, přísné posouzení nejnovějších výsledků vědy a získaných zkušeností pomohou hlouběji poznat podstatu a zákonitosti velení vojskům a zformulovat rovněž jeho principy.

Principy, to je převod poznatých objektivních zákonů (zákonitostí) do jazyka praxe i pravidel, v jejichž shodě je uskutečněné velení. Kolektiv autorů uvádí v knize tyto principy:

— jednotu politického, státního a vojenského řízení,

— centralizaci velení, která umožňuje širokou iniciativu podřízených při stanovení způsobů splnění určitých úkolů,

— pevnost a houževnatost při prosazování přijatých rozhodnutí (plánů) do života,

— operativní a pružnou reakci na změnu situace,

— osobní odpovědnost velitelů za přijímaná rozhodnutí a výsledky splnění nařazených úkolů.

Je pochopitelné, že tyto principy neexistují samostatně, izolovaně od zákonů. Jsou vzájemně závislé a vzájemně se podmiňují.

Ve druhé kapitole se zabývá kolektiv autorů důležitými požadavky na systém velení, tj. současnými názory, včetně automatizovaného systému zabezpečení pohotovosti sil a prostředků velení k bojové činnosti, dosažení pevnosti a nepřetržitosti velení vojskům v průběhu bojové činnosti a ukazuje na podstatu, strukturu a aktuální otázky systému velení vojskům. Tento systém, v souladu se současnými názory, tvoří souhrn vzájemně spojených orgánů a míst velení, spojovací soustavy a prostředky, které zabezpečují sběr, zpracování a předávání informací.

Autoři dostatečně zdůvodňují, že hlavním orgánem velení je vševojskový štáb, který stmeluje a koordinuje práci všech ostatních orgánů velení v zájmu zabezpečení včasného a úplného splnění úkolů vojsky (silami). Jeho organizační struktura musí přihlížet k možnostem vedení operací spojeneckými uskupeními vojsk, k promyšlenému rozdělení informací a jejich zpracování, k vyloučení dublování v práci jednotlivých článků orgánů velení atd.

V práci je zdůrazněno, že soudobý systém velení nemůže efektivně pracovat bez automatizace všech jeho procesů. V současné době ve většině armád vyspělých států jsou zaváděny **automatizované systémy** velení vojskům, bojovým prostředkům speciálního určení a dalším, které se vyznačují vysokými technickými možnostmi, podsystémy nebo objekty velení a značným rozsahem řešených úkolů. Jsou charakterizovány pružností struktury, unikací technických prostředků, možnostmi spřažení a přechodem na ruční způsob velení. Každý automatizovaný systém vyžaduje technické, programové, matematické, informační, lingvistické, organizační a vědecké zabezpečení. V knize je zdůrazněno, že bez ohledu na rozvoj automatizace a růst stupně zapojení jeho operací, zů-

stávají nejdůležitějším prvkem jakéhokoli systému vždy lidé [obsluhy].

Vysokou pohotovost sil a prostředků velení všech článků jeho systému zabezpečuje rozpracování komplexu organizačních, technických a metodologických opatření, ke kterým patří:

- příprava pracovníků a prostředků orgánů velení k práci,
- stanovení jejich optimálního množství, v souladu s přijatým rozhodnutím velitele,
- plánování rozmístění a rozvinování míst velení v terénu,
- organizace ochrany a obrany všech prvků systému velení,
- pohotovost k rychlému a utajenému přemísťování míst velení.

Všechna tato opatření je nutné přesně plánovat a neustále uskutečňovat.

Problém dosažení pevnosti a nepřetržitosti velení vojskům v průběhu bojové činnosti v podmínkách použití nepřátelských jaderných a vysoce přesných konvenčních zbraní, vedení intenzivního REB, rychlého postupu jeho vojsk, vysazování výsadků a diverzních skupin do prostorů rozmístění míst velení nabývá nyní na zvláštním významu. Autoři při řešení této otázky zdůrazňují nutnost dalšího zvyšování odolnosti, technické spolehlivosti, ochrany proti rušení a schopnosti systému k rychlému obnovení narušeného velení. Zabezpečení jeho pevnosti a nepřetržitosti je určováno kritérii, která vyjadřují úroveň práce systému velení, možnosti jeho uskutečňování ze zdvojených míst, stupeň ochrany proti ničení a rušení, rychlou obnovu v případě narušení atd. V knize se uvádí, že jen komplexní uskutečnění všech opatření ochrany, přemísťování a obnovy prvků systému velení zabezpečuje jeho vysokou pevnost a odolnost.

Třetí kapitola pojednává o organizaci, způsobu, metodách velení a práce velitelů i štábů při přijímání rozhodnutí, určování úkolů, plánování operace (boje), organizaci součinnosti, zabezpečení a také velení vojskům v průběhu bojové činnosti.

Zdokonalování profesionálního mistrovství velitelů a štábů při řízení vojsk je v soudobých podmínkách jedním z aktuálních úkolů. Zahrnuje řešení problematiky organizace a uskutečňování značného množství opatření v podmínkách výrazného množství opatření v podmínkách značného nedostatku času. Na organizačních kvalitách zdokonalování způsobů a metod práce orgánů velení závisí úspěch plnění

bojových úkolů v operaci (boji) vojsky. Správně vybrané formy a metody práce velitelů a štábů i její vědecký způsob činnosti zabezpečují vysokou produktivitu práce, maximální zkrácení doby trvání cyklu velení, kvalitní zpracování dokumentů a poskytnutí více času vojskům na přípravu k bojové činnosti. Zvýšením efektivnosti a kvality práce každého pracovníka, vyloučením duplicity a uskutečněním dalších opatření se velení stává operativním a přesným.

Rozpracování vědecky zdůvodněných metod práce velitelství a štábů je nejdůležitějším úkolem teorie velení. Spočívá ve zjišťování a zdůvodnění racionálních metod řešení konkrétních úkolů ve velení: také ve způsobech (direktivních a stimulačních) působení na lidi v procesu velení. Direktivní způsob přímo ovlivňuje volní působení náčelníků na podřízené vydáváním rozkazů, nařízení a pokynů. Základem stimulačního způsobu je využití morálně politických, psychologických, ekonomických a dalších podnětů k činnosti, které napomáhají splnění stanovených úkolů.

Přijímání rozhodnutí, určování úkolů a plánování bojové činnosti má své zvláštnosti, které vyplývají z konkrétní situace. Charakter organizace práce určuje velitel a její způsob upřesňuje náčelník štábu. Přitom se stanoví:

- rozsah, lhůty a způsoby získání zpráv o situaci,
- konkrétní vykonavatele, kteří odpovídají za sběr, analýzu a zobrazení jednotlivých druhů informací,
- způsoby a lhůty předkládání hlášení veliteli, náčelníkům a nadřízenému štábu,
- pořadí, způsob a lhůty vydání potřebných informací štábům (správám, oddělením) druhů vojsk, speciálních vojsk, služeb a týlu, dalších míst velení daného velitelství, podřízeným a součinnostním vojskům a sousedům,
- lhůty a způsob předkládání ústních informací i návrhů a písemných hlášení nadřízenému štábu.

Pořadí jejich realizace a obsah vychází ze stanovené metody organizace práce štábu — souběžné, která je základní metodou a je používána při nedostatku času na přípravu bojové činnosti a postupné organizace, je-li na přípravu dostatek času.

Jak se uvádí v knize, proces přijetí rozhodnutí je jednou z nejdůležitějších činností ve velení. V jeho průběhu se od velitele, štábu a dalších orgánů velení vyžaduje komplexnost, vysoká kultura, širo-

ké znalosti a návyky, umění rychle a všestranně zhodnotit situaci, dělat z ní správné závěry a stanovit optimální variantu činnosti vojsk. Rozhodnutí je možné přijímat třemi způsoby:

- celou práci vykonává velitel,
- velitel zapojuje do práce omezený (minimálně nutný) počet důstojníků,
- některé otázky řeší velitel samostatně a další společně s funkcionáři štábu.

Rozhodnutí je přijato tehdy, kdy je zvolena jeho konečná optimální varianta, je zformulován zámysl a jsou s ním seznámeni důstojníci štábu i jiných orgánů velení, a to jen v rozsahu, který je nutný pro jejich práci. Doručení úkolů podřízeným je uskutečňováno většinou ústně (osobně vykonavatelům nebo s využitím spojovacích prostředků), písemně (směrnicemi, rozkazy, bojovými nařízeními), technickými prostředky k předávání informací a dalšími dostupnými způsoby.

Soudobých operací (bojů) se zúčastňují svazky a útvary druhů ozbrojených sil, druhů vojsk a speciálních vojsk, které působí současně v různých prostorových sférách. Proto bez přesného **plánování jejich bojové činnosti** není možné dosáhnout úspěchu. Tento proces je složitý a mnohostranný. Spočívá v určení nutné posloupnosti a způsobu splnění stanovených úkolů vojsky, rozdělení jejich úsilí a materiálových prostředků, ve stanovení metody součinnosti, organizace velení a všech druhů zabezpečení. Při plánování se komplexně řeší mnohé otázky, připravuje se značné množství výpočtů, s pomocí matematického modelování se uskutečňuje předvídání situace. Zkušenosti z operační přípravy svědčí o tom, že některé orgány velení se příliš zabývají rozpracováním plánovacích dokumentů. To zabírá mnoho času, který je potřebný pro organizátorskou práci u vojsk.

Jedním z nejdůležitějších opatření přípravy operace (boje) je **organizace součinnosti**, která zahrnuje určitý způsob a formy práce velitelství a štábu ke sladění činnosti vojsk s cílem zabezpečení maximální efektivity jejich využití při společném plnění úkolů. Je uskutečňováno do celé hloubky činnosti, podle směrů, čar (prostorů, objektů) a času. Tyto otázky jsou vyjádřeny v rozhodnutí a v plánu (plánové tabulce) součinnosti, který rozpracovává vševojskový štáb.

V práci je zdůvodněno, že **otázky všestranného zabezpečení** bojové činnosti se stávají v současné době stále důležitějšími, a to ve spojitosti se vznikem a zave-

dením soudobých prostředků ničení, procesů automatizace velení vojskům i zbraním, zvýšením spotřeby všech druhů materiálu a komplikací podmínek realizace zabezpečujících opatření.

Kvalita přípravy operace (boje) do značné míry závisí na kontrole splnění vydaných nařízení. Metody jsou různé. Mezi nejúčinnější patří osobní kontrola činnosti podřízených vojsk a jejich štábů ze strany velitele náčelníka štábu a dalších funkcionářů. Kromě toho vydané úkoly mohou být prověřovány s využitím technických spojovacích prostředků, pozorováním ze vzduchu, analýzou dokumentů předložených vojsky, studiem materiálů televizního videového záznamu i fotografií, zpráv z radiolokačních stanovišť atd. Efektivnosti kontroly je dosahováno pružností a různorodostí používaných metod.

Značná část knihy je věnována **otázkám velení vojskům v průběhu vedení bojové činnosti**. Hlavní pozornost velitelů a štábů je v tomto období soustředěna na udržení vysokého morálně politického stavu vojsk, jejich bojeschopnosti a pohotovosti k plnění nařízených a nenadále vzniklých úkolů, včasný sběr a zobecnění situace, upřesnění úkolů a jejich doručení vykonavatelům, přesnou součinnost, všestranné zabezpečení, pevně i nepřetržitě velení, organizaci kontroly a pomoci.

Čtvrtá kapitola obsahuje metodické základy zhodnocení efektivity velení, ve které autoři popisují její cíle, principy, kritéria a metody. Podle jejich názorů tento pojem zahrnuje stupeň vlivu systému velení na konečné cíle bojové činnosti. Efektivnost velení je také ukazatelem bojových možností vojsk, a proto ji musíme zvažovat při zhodnocení poměru sil stran.

Zhodnocení efektivity velení usnadňuje zjistit úroveň připravenosti orgánů velení a jejich vliv na plnění úkolů při řízení vojsk, umožňuje stanovit a předvídat stav orgánů velení po činnosti nepřítele a porovnat charakteristické znaky vlastního systému velení a pravděpodobného nepřítele.

V knize je popisována absolutní a relativní efektivity velení. První — jako přínos jeho systému k dosažení konečných cílů, druhá — jako výsledek srovnání různých ukazatelů, které umožňují posoudit klady i nedostatky jednotlivých variant systému velení. Může být hodnocena podle měřítká jednotlivých kritérií nebo v celkovém rozsahu. Autoři uvádějí unifikovaný systém kritérií, který zahrnuje tři dílčí skupiny, integrální kritéria podle skupin a společnou, která umožňuje zjistit jaký

stupeň realizace bojových možností vojsk můžeme očekávat při zvolené variantě systému velení.

První skupina dílčích kritérií umožňuje určit soulad požadavků uplatňovaných na velení v oblasti bojové pohotovosti, operativnosti, kvality, pevnosti, nepřetržitosti a utajení. Druhá skupina charakterizuje soulad systému se specifickými zákony velení. Třetí skupina napomáhá objasnit úroveň přípravy funkcionářů orgánů velení v celku.

Jak vyplývá z podstaty těchto kritérií, systém velení je hodnocen podle spotřebovaného času na cyklus velení, využití pracovního času funkcionářů, vzájemného poměru hlavních a pomocných pracovníků štábů, podle stupně vybavenosti míst velení apod.

V knize je uvedeno, že někdy je možné považovat za nejlepší systém ten, který zabezpečuje úplné využití bojových možností podřízených vojsk. Tyto možnosti jsou však nestálé veličiny a pojem „úplné využití bojových možností“ nemá jednoznačný výklad. Proto za nejvýhodnější systém velení, při porovnávání různých variant organizačních metod velení, je účelné považovat takový systém, který slučuje nejlepší ukazatele všech reálných nebo hypotetických systémů.

Pátá kapitola se zabývá úkoly a směry zdokonalování velení vojskům, které vy-

plývají ze soudobých požadavků a stupně zkoumání možností jeho zlepšení. V současné době je nutné, aby se tento systém neustále rozvíjel a předcházel stupeň bojové pohotovosti vojsk. Jen na základě systémové analýzy je možné stanovit další způsoby jeho rozvoje. Mezi důležité úkoly této oblasti patří trvalé hledání účinných způsobů zlepšení systému velení, metod jeho činnosti v míru a ve válce, vytvoření nejdéletrvající organizační struktury a dosažení kvalitní přípravy příslušníků orgánů velení. Přitom je nutné, aby výzkumy měly komplexní charakter.

Autoři věnují zvláštní pozornost kvalitě přípravy generálů a důstojníků, dalšímu zavádění automatizace a automatizovaných systémů, operativnosti velení, neustálému zdokonalování jeho technické základny a metod práce velitelství i štábů, vyhledávání způsobů zvětšování pevnosti velení, zvyšování odolnosti jeho orgánů a zabezpečení utajení v širokém slova smyslu.

Kolektiv autorů zdůrazňuje, že vzhledem k pronikavým změnám způsobů a forem vedení operace (boje), složitějším vztahům mezi orgány velení i dalším podstatným faktorům, je problém realizace zvýšených požadavků na velení zvláště aktuální. Nikdy dříve nepatřila teorie velení mezi faktory, které podmiňovaly úspěch a neměla takovou odpovědnou úlohu jako v současných podmínkách. Proto je zapotřebí, aby byla neustále rozvíjena a předcházela praxi.

Na závěr je nutné zdůraznit, že práce má vysokou poznávací hodnotu, její obsah bude dalším přínosem pro rozvíjení otázek velení vojskům. Je vhodnou pomůckou pro široký okruh generálů a důstojníků a také pro vědecké pracovníky, kteří se zabývají těmito otázkami.

СОДЕРЖАНИЕ

Генерал-полковник Милослав Благник

Требования к совершенствованию управления и руководства в ЧНА 3

Автор рассматривает требования к управлению и руководству в ЧНА, вытекающие из основной линии военной политики партии, принятой на заседании XVII съезда КПЧ.

Подполковник Антонин Ржегорж, кандидат военных наук, доцент

Роль и подготовка человека для его действий в автоматизированных системах управления 6

Автор анализирует процесс подготовки для действий в автоматизированных системах управления, которые представляют диалектическое единство высокого профессионального уровня квалификации и мастерского овладения техническими средствами управления с одной стороны и высоких морально-политических и психических качеств командиров и штабов с другой стороны.

ВОЕННОЕ ИСКУССТВО

Полковник Ян Папик

Развитие автоматизации – основная предпосылка повышения качества управления 11

Автор рассматривает начальный период механизации и автоматизации руководящей деятельности в ЧНА, основные направления в 60-х годах и переход на автоматизацию процессов управления и руководства в 70-х и 80-х годах. Показывает дальнейшие перспективы развития.

Генерал майор Вацлав Роучка, кандидат военных наук доцент,

Вопросы повышения качества руководства и управления в ЧНА 19

Автор расскрывает характерные черты современного вооруженного конфликта и вытекающие из них требования по высокой боевой и мобилизационной готовности. Объясняет влияние этих требований на уровень руководства и управления, показывает пути и методы по их совершенствованию.

Полковник Зденек Мразек

полковник Павел Загоржик, доктор военных наук

майор Милан Вокаты, кандидат военных наук

Полевая автоматизированная система управления войсками – ПАСУВ 24

Авторы объясняют существо и цели ПАСУВ, ее техническую основу и возможности. Показывают влияние на изменения в стиле работы общевойсковых штабов. Расскрывают задачи, которые в рамках совместных мероприятий будут решены.

Полковник Ярослав Коларж, кандидат военных наук, доцент

полковник Франтишек Коржистек, кандидат военных наук, доцент

полковник Карел Буреш

Методика работы штабов и средства автоматизации 30

Авторы разбирают вопросы использования средств автоматизации и вычислительной техники в руководящей деятельности и деятельности по планированию штабов в ежедневной работе. Объясняют методику работы штабов с использованием указанных средств при планировании и ведении операции.

Подполковник Франтишек Роушар

Создание и использование автоматизированных информационных систем 37

Автор, на основе требований ускорения обмена информацией между командующими (командирами) при принятии решений, расскрывает трудности в деле создания иерархически разделенных терминологических и вычислительных сетей с точки зрения достигнутого уровня засекреченного переноса данных, а также возможностей создания систем управления и информационных систем.

Полковник Милош Пок	
Формализованная боевая документация и вычислительная техника	41
Автор приводит основные характеристики формализованных документов при планировании и ведении операции, рассматривает возможности их разработки с помощью принятых в настоящее время на оснащение средств перевозной вычислительной техники.	
Полковник Вацлав Йиндра, кандидат военных наук, доцент подполковник Ян Котас	
Опыт использования микро-ЭВМ ПОТАС	46
Авторы раскрывают основы использования микро-ЭВМ. Объясняют ее место и роль в работе оперативной группы, характеристику решаемых задач и методику работы офицера штаба при использовании микро-ЭВМ.	
Полковник Владислав Лонски	
Взаимосвязь разведки с огневыми и ударными комплексами	50
Авторы обобщают опыт, полученный на военно-научной конференции ГШ/РУ по теме: „Возможности непосредственной взаимосвязи сил и средств различных видов разведки с огневыми и ударными комплексами с целью сокращения сроков между выявлением объектов (целей) противника и их уничтожением“.	
Подполковник Иво Блажек	
Автоматизация управления РВиА	54
Автор объясняет основные подходы к использованию средств автоматизации и вычислительной техники в подсистеме управления и в огневых комплексах РВиА, а также раскрывает их влияние на методику работы командиров и штабов.	
Подполковник Вацлав Рубаш и коллектив	
Рационализация работы объединенного командного пункта авиации и противовоздушной обороны	60
Авторы решают вопросы влияния вычислительной техники на рационализацию действий по планированию и управлению в отдельных этапах подготовки, планирования и ведения операции. Приводят требования к оперативно-тактическим задачам подсистемы авиации и ПВО и способы их решения.	
Подполковник Франтишек Козак полковник Душан Коничек, кандидат военных наук	
Использование ЭВМ для оценки радиационной и химической обстановки	66
Автор рассматривает достигнутый опыт использования ЭВМ „МОМИ-2“ с программами комплекса „АЛЕКС-Н“ в работе радиационных пунктов и дальнейшие перспективы развития. Раскрывает направления использования микро-ЭВМ в работе вычислительно-аналитических групп.	
Генерал-майор Антон Кутил полковник Станислав Штулпа, кандидат военных наук, доцент	
Требования к связи при обеспечении переноса данных	69
Автор рассматривает современное состояние и требования к повышению надежности и качества связи в автоматизированных системах управления, раскрывает способы использования отдельных видов связи для обеспечения быстрого переноса данных, перспективы развития отдельных видов связи в автоматизированных системах управления.	
Полковник Милош Милер	
Возможности использования ЭВМ в техническом обеспечении	72
Автор намечает некоторые современные возможности и условия использования вычислительной техники в новой системе технического обеспечения.	
Майор Мирослав Веселы	
Актуальные проблемы развития автоматизации управления тылом	76
Автор характеризует требования к общевойсковому тылу. Приводит варианты решения актуальных задач от звена – соединение до звена – фронт, комплексного решения	

вопросов материально-технического обеспечения фронтовой операции с использованием комплекса задач „ГЕРМЕС-3“.

ИНФОРМАЦИИ

Майор Яромир Кубечка

капитан Зденек Дворжачек

Перспективы развития автоматизации управления войсками армий НАТО 81

Авторы статьи рассматривают некоторые направления развития средств автоматизации в процессе управления войсками армий НАТО, обращая внимание на применение указанных средств в стратегическом масштабе.

Основы управления войсками 85

Автор рассматривает главные части книги, которую выпустило в 1984 году Военизат под руководством генерал-полковника П. К. Алтухова, доктора военных наук, профессора.